

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵר הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיעֵ"א
וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֲדָשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשָׁת בְּרֵאשִׁית

מְבַאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֶּזֶזׁשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנַחֲמָד לְמַעַן יִרְוֶץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מְחוּלַק ל- תַתַּק"ס (960) קוֹנְטֵרְסִים
ל"ב כְּרֻכִים שֶׁל ל' חֲלָקִים
כֹּרַךְ ב' - חֲלָק כ"ט

קוֹנְטֵרְס 59

מוֹפֵץ לֵלֵא מֵטְרוֹת רוּחַ כֹּלל - לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי

יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיּוּם כֹּל סֵפֶר הַזֵּהָר בְּדִקּוֹת סְפוּרוֹת
"קוֹדֶשׁא בְּרִין הוּא אֹרִייתָא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא"

יֹצֵא לְאוּר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
אֲדָר א' תִּשְׁעֵ"א לַפ"ק - בַּעִיָּה"ק בֵּית שְׁמֹשׁ תּוֹכֵב"א

עֲזָרִי מֵעַם הַשָּׁמַיִם עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

זֹהַר הַשָּׁבֶת

פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית



תּוֹכַן הַסֵּפֶר:

- א. זֹהַר עַל פְּרָשַׁת הַשָּׁבֹועַ.
- ב. אֹזֶר הַזֹּהַר מְחַלֵּק.
- ג. זֹהַר עַל מַעֲלַת וּשְׁמִירַת הַשָּׁבֶת וַיָּמִים טוֹבִים.
- ד. הַשָּׁבֶת בְּיִשְׂרָאֵל כְּהִלְכָתָהּ, כּוֹלֵל כָּל מֵאֲמָרֵי חַז"ל זֹהַר וּמִדְּרָשִׁים עַל הַשָּׁבֶת.
- ה. שְׁלַחַן עֲרוּךְ הַלְכוֹת שָׁבֶת מִחֲבֵר וּרְמ"א מְחַלֵּק לְכָל שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנָה.
- ו. סְפִירוֹת הַזֹּהַר, סְפִירוֹת מִיְחָדִים מְלַקְטִים מִכָּל סֵפֶר הַזֹּהַר, לְסֵפֶר לִילָדִים בְּשֻׁלְחַן הַשָּׁבֶת, וְכַף יְרוּיחוֹ בְּסַעֲוֵדָה מֵאֵה מְלִיּוֹן שָׁנָה תוֹרָה בְּכָל סַעֲוֵדָה שֶׁל שָׁבֶת.
- ז. סְפִיר מִדְּהִים בְּהַמְשָׁכִים מִשְׁנֵי בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה בְּעִיר קְרֵאָקָא.
- ח. מַעֲלַת וּקְדוּשַׁת וְטִהָרַת הַמִּקְוָה, וְעוֹד.

סֵפֶר קְדוּשָׁה זֶה מְסַגֵּל לְאַהֲבַת הַשָּׁמַיִם וּיְרֵאת שְׁמֵי שָׁמַיִם וְלִלְמוֹד
מִקְדָּשִׁים וְצַדִּיקוֹת רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים חֲכָמֵי הַזֹּהַר, הַסּוֹד וְהַנְּסֻתָּה,
וְלְהַתְקַשֵּׁר לְנִשְׁמַת הַרֹשֵׁב"י וְרַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּנִּי זִיעָ"א.

יֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מַפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"

בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תּוֹכַב"א

תְּשַׁרֵּי תִשְׁעֵי"א לַפ"ק

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אכ"ר".

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולקוח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי הית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

אָמַר לִּיה אֲנִי אֶעֱלֶיֶת לְךָ לְגַנְתָּא דְעַדָּן
לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא. וְאַתָּה פְּגִימַת מְדַבְּחָא
דְלָא אַתְקַרְב קַרְבָּנָא. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לְעַבּוּד
אֶת הָאֲדָמָה. וְגִזַּר עֲלֵיה מִיתָה. וְחָס עֲלֵיה
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְגִנְיָו לִיה בְּשַׁעֲתָא דְמִית
סְמִיךְ לְגַנְתָּא.

אָמַר לוֹ: אֲנִי הַכְּנַסְתִּי אוֹתְךָ לְגַן
עֲדָן לְהַקְרִיב קַרְבָּן, וְאַתָּה פְּגִימַת
אֶת הַמְזֻבַּח שֶׁלֹּא נִקְרַב הַקַּרְבָּן! ?
מִכָּאן וְהִלְלָאָה - לְעַבֵּד אֶת
הָאֲדָמָה. וְגִזַּר עֲלֵיו מִיתָה. וְחָס
עֲלֵיו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְגִנְיָו
בְּשַׁעֲתָא שְׁמַת סְמוּךְ לְגַן.

מַה עֶבֶד אָדָם עֹבֵד מְעַרְתָּא חֲדָא וְאַתְטַמַּר
בֵּיה הוּא וְאַתְתִּיה. מִנָּא יִדַע. אֲלֵא חֲמָא
חַד נַהוּרָא דְקִיק עֵייל בַּהּ הוּא אַתְר דְנַפְיָק
מִגַּנְתָּא דְעַדָּן וְתֵאב תִּיאוּבְתִיה לְקַבְרִיה. וְתַמָּן
הוּא אַתְר סְמוּךְ לְתַרַע דְגַנְתָּא דְעַדָּן.

מַה עֵשָׂה אָדָם? עֵשָׂה מְעַרְה
אֶחָת וְהִסְתַּמַּר בֵּיה הוּא וְאַשְׁתּוּ.
מֵאִיפָה יִדַע? אֲלֵא רָאָה אוֹר
דְקִיק אַחַד שְׁנַכְנַס בְּאוֹתוֹ מְקוּם
שְׂיֻצָא מִגַּן עֲדָן, וְהִתְאַוָּה תְּאַוָּתוֹ
לְקַבְרוֹ, וְשָׁם הוּא מְקוּם סְמוּךְ
לְשַׁעַר גַּן עֲדָן.

תָּא חֲזִי, לֹא אִסְתַּלַּק בַּר נֶשׁ מִמְעֻלְמָא עַד
דְחָמִי לִיה לְאָדָם הָרָאשׁוֹן. וְשְׂאִיל לִיה
עַל מַה אֲזִיל מִמְעֻלְמָא וְהִיךְ נַפְיָק. הוּא אָמַר
לִיה וּוי דְבַגְיַנְךָ נַפְקָנָא מִמְעֻלְמָא. וְהוּא אָתִיב
לִיה בְּרִי אֲנָא עֵבְרִית עַל פְּקוּדָא חֲדָא
וְאַתְעַנְשִׁית בְּגִינָה. חָמִי אַתְּ כַּמְּה חוּבִין וְכַמְּה
פְּקוּדִין דְמֵאֲרַךְ עֵבְרִית.

בֹּא רָאָה, לֹא מִסְתַּלַּק אָדָם
מִהָעוֹלָם עַד שְׂיִרְאָה אֶת אָדָם
הָרָאשׁוֹן. שׂוֹאֵל אוֹתוֹ: עַל מַה
הִלַּךְ מִהָעוֹלָם וְאִיךָ יֵצֵא? הוּא
אוֹמַר לוֹ: אוֹי שְׁבַגְלִיךָ יֵצֵאתִי
מִהָעוֹלָם. וְהוּא מְשִׁיב לוֹ: בְּנִי,
אֲנִי עֵבְרִיתִי עַל מִצְוָה אֶחָת
וְנִעַנְשִׁיתִי בְּשִׁבְלִיהָ, רָאָה אַתָּה
כַּמְּה חֲטָאִים וְכַמְּה מִצְוֹת שֶׁל
רְבוּנְךָ עֵבְרִית.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא עַד כְּדוּ יוּמָא קָאִים אָדָם
הָרָאשׁוֹן וְחֲזִי בְּאַבְהֶן תְּרִין זְמַנִּין
בְּיוּמָא וְאוּדִי עַל חוּבוֹי. וְאַחֲמִי לוֹן הֵהוּא
אַתְר דְהוּה בִּיה בִּיקְרָא עֲלָאָה. וְאֲזִיל וְחָמִי כָל
אַנּוּן צְדִיקֵיָא וְחִסְדֵי דְנַפְקוּ מִגִּינָה וְיִרְתּוּ
לְהוּא יִקְרָא עֲלָאָה דְבַגְנְתָּא דְעַדָּן. וְאַבְהֶן
פְּלֵהוֹן אוּדוֹן וְאַמְרִין (תְּהֵלִים לו) מַה יִקְר חֲסִדְךָ
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנַפְיָךְ יַחְסִיוּן.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, עַד הַיּוֹם הַזֶּה
עוֹמֵד אָדָם הָרָאשׁוֹן וְרוּאָה אֶת
הָאֲבוֹת פְּעַמִּים בְּיוֹם וּמוּדָה עַל
חֲטָאוֹ, וּמִרְאָה לָהֶם אֶת אוֹתוֹ
מְקוּם שְׁהִיָּה בּוֹ כְּכּוּד עֲלִיוֹן,
וְהוֹלֵךְ וְרוּאָה כָּל אוֹתָם הַצְדִיקִים
וְחִסְדֵיָם שְׂיֵצֵאוּ מִמֶּנּוּ וְיִרְשׁוּ אֶת
אוֹתוֹ כְּכּוּד עֲלִיוֹן שְׁבַגְן עֲדָן. וְכָל
הָאֲבוֹת מוֹדִים וְאוֹמְרִים, (תְּהֵלִים לו)
מַה יִקְר חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם
בְּצַל כְּנַפְיָךְ יַחְסִיוּן.

רַבִּי יִיסָא אָמַר פְּלֵהוּ בְנֵי עֲלְמָא חֲמָאן לִיה
לְאָדָם הָרָאשׁוֹן בְּשַׁעֲתָא דְמִסְתַּלְקֵי מִן
עֲלְמָא, לְאַחֲזָאָה סִהְדוּתָא דְבַגְיַן חוּבוֹי דְבַר
נֶשׁ אִיהוּ אִסְתַּלַּק מִמְעֻלְמָא וְלֹא בְּגִינָה דְאָדָם.
כַּמְּה דְתַנְיַנְן אִין מִיתָה בְּלֵא חֲטָא. בַּר אַנּוּן
תְּלַתָּא דְאִסְתַּלְקוּ בַּגְיַן הֵהוּא עֵיטָא דְנַחֲשׁ
הַקְדָּמוֹנִי. וְאַלִין אַנּוּן, עַמְרָם לוֹי וּבְנֵימִין.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם
רוֹאִים אֶת אָדָם הָרָאשׁוֹן בְּשַׁעֲתָא
שְׁמִסְתַּלְקִים מִהָעוֹלָם, לְהִרְאוּת
עֲדוּת שְׂמִשׁוּם חֲטָאֵי הָאִישׁ הוּא
מִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם וְלֹא בְּגִלּוֹ שֶׁל
אָדָם, כְּמוֹ שְׂשַׁנְיַנּוּ אִין מִיתָה
בְּלֵא חֲטָא, פִּרְט לְאוֹתָם שְׁלֵשָׁה
שְׁהִסְתַּלְקוּ בְּעֵטוֹ שֶׁל נַחֲשׁ
הַקְדָּמוֹנִי, וְאַלָּה הֵם: עַמְרָם, לוֹי

ובנימין. ויש אומרים גם ישי.
שלא חטאו, ולא נמצא בהם
חטא שימותו בו, רק שנוכרה
עליהם אותה עצת הנחש, כמו
שבארנו.

בא ראה, כל הדורות שהיו בימי
נח, כלם הפשיטו חטאים על
העולם בגלוי לעיני כל. רבי
שמעון היה הולך יום אחד
בשערי טבריה. ראה בני אדם
שהיו קושרים בקשר הקשת
בכדי חרס. אמר, ומה חטא זה
בגלוי להרגיז את רבונם? נתן
עינו בהם ונזרקו לתוך הים
ומתו.

בא ראה, כל חטא שנעשה
בגלוי, דוחה את השכינה
מהארץ ומסלק את דיורה מן
העולם. אלה היו הולכים בראש
זקוף ועושים חטאיהם בגלוי,
ודחו את השכינה מהעולם, עד
שהקדוש ברוך הוא דחה אותם
והעביר אותם ממנו. ועל זה
כתוב (משלי כה) הגו רשע לפני
מלך וגו', הגו סיגים מפסו וגו'.
ויאמר ה' לא ידון רוחי באדם
לעלם בשגם הוא כשן וגו'. אמר
רבי אלעזר, בא ראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם,
עשה את העולם הזה להשתמש
כמו שלמעלה, וכשבני אדם הם
צדיקים שהולכים בדרך ישר,
הקדוש ברוך הוא מעורר רוח
חיים שלמעלה, עד שמגיעים
אותם חיים למקום שיעקב
אבינו שרוי בו.

ומשם שופעים אותם חיים, עד
שנמשכת אותה רוח לעולם הזה
שדוד המלך שרוי בו, ומשם
שופעות הברכות לכל אותם
המתחוננים. ואותה רוח עלינה
שופעת ונמשכת למטה, ויכולים
להתקיים בעולם. ומשום כך
לעולם חסדו, זהו עולם של דוד

ואית דאמרי אוף נמי ישי. דלא חבו ולא
אשתכח עלייהו חובא דימותון ביה, בר
דאדבר עלייהו ההוא עיטא דנחש כדאמרן.

הא חזי, בלהון דרין דהו ביומוי דנח בלהו
אפשיטו חובין על עלמא באתגליא
לעיניהון דכלא. רבי שמעון הוה אזיל יומא
חד בפילי דטבריה, חמא בני נשא דהוי
מקטרי בקיטרא דקשפא בקולפא דקנסיר.
אמר ומה חובא דא באתגליא לארגזא
למריהון. יהיב עינוי בהו ואתרמיו לגו ימא
ומיתו.

הא חזי, כל חובא דאתעביד באתגליא דחי
לה לשכינתא מארעא וסליקת דיורה
מעלמא. ואלין הוו אזלין ברישא זקיף ועבדי
חובייהו באתגלייא ודחו לה לשכינתא
מעלמא. עד דקדשא בריך הוא דחא לון
ואעביר לון מגייה. ועל דא כתיב (משלי כה) הגו
רשע לפני מלך וגו' הגו סיגים מפסו וגו':

ויאמר יי לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם
הוא כשן וגו'. אמר רבי אלעזר תא
חזי, כד ברא קדשא בריך הוא עלמא עבד
להאי עלמא לאשתמשא (דף נח ע"א) כגוונא
דלעילא. וכד בני עלמא אנון זכאין דאזלי
בארח מישר, קדשא בריך הוא אתער רוחא
דחיי דלעילא עד דמטו אנון חייך לאתרי
דיעקב שריא ביה.

ומתמן נגדי אנון חייך עד דאתמשיך ההוא
רוחא להאי עולם דדוד מלפא שריא
ביה. ומתמן נגדי ברכאן לכלהו אנון תתאי.
וההוא רוחא עלאה אתנגיד ואתמשיך לתתא
ויכלין לאתקיימא בעלמא. ובגיגי כף לעולם
חסדו דא הוא עולם דדוד מלפא. ובגין כך
כתיב לעולם בלא וא"ו. דהא כד (איהו) ההוא

רוחא אתנגיד להווא עולם, מתמן נפקי
ברכאן וחיין לכלא לאתקיימא. השתא דהבו
בני נשא אסתלק כלא. בגין דלא ימטי ההוא
רוחא דחיי להאי עולם לאתהנאה מניה תמאי
ולאתקיימא ביה. בשגם הוא כשר בגין דלא
יתרק האי רוחא להאי עולם. מאי טעמא
דלא לאסגאה נחש תתאה. דדרגין דיתתקף
ביה (ר"א ל"ג ובצ"נ) רוחא דקדושא דלא יתערב
ברוח מסאב.

בשגם הוא כשר דא נחש קדמאה דיתברך
בגין כף הוא כשר כמה דאת אמר,
(בראשית ו) קץ כל כשר בא לפני ואמר רבי
שמעון דא מלאך המות. והיו ימיו מאה
ועשרים שנה אורכו דקוסטירא דקיטרא :

הנפילים היו בארץ. תני רבי יוסי אליו עז"א
ועז"ל. כמה דאתמר דאפיק (ר"א

דאפ"ל) לון קדשא בריך הוא מקדוששתא
דלעילא. ואי תימא והיך יכלו לאתקיימא
בהאי עלמא. אמר רבי חייא אליו הו מאנון
דכתיב ועוף יעופף על הארץ. והא אתמר
דאליו אתחזו לבני נשא כחזו דלהון. ואי
תימא היך יכלין לאתהפכא. הא אתמר
דאתהפכן לכמה גוונין ובשעתא דנחתי
אגלימו באורא דעלמא ואתחזון כבני נשא.
והני עז"א ועז"ל דמרדו לעילא ואפיל לון
קדשא בריך הוא ואגלימו בארעא

ואתקיימו ביה ולא יכילו לאתפשטא מניה.
ולבתר טעו בתר נשי עלמא. ועד פען יומא
דא אנון קיימי ואולפי חרשין לבני נשא
ואולידו בנין וקרו להו ענקים גפרין. ואנון
נפילים אקרון בני אלהים. והא אתמר.

והולידו בנים, וקראו להם ענקים גבורים. ואותם נפילים

המלך, ולכן כתוב לעלם בלי
וא"ו. שהרי כשאותה רוח
שופעת לאתו עולם, משם
יוצאות ברכות וחיים לכל
להתקיים. עכשו שחטאו בני
אדם, הסתלק הכל, בשביל שלא
יגיע אתו רוח חיים לעולם זה
להנות ממנו התחתונים
ולהתקיים בו. בשגם הוא כשר -
כדי שלא תשפע זו הרוח לעולם
הזה. מה הטעם? שלא להרבות
נחש התחתון. שדרגות שיתחזק
בו (וצריכים) רוח של קדשה שלא
יתערב ברוח טמא.

בשגם הוא כשר - זה נחש
הקדמוני שיתברך. משום כף
הוא כשר, כמו שנאמר (בראשית ו)
קץ כל כשר בא לפני. ואמר רבי
שמעון, זהו מלאך המות. והיו
ימיו מאה ועשרים שנה -
המתנה של מגדל המקשר.

הנפילים היו בארץ. שנה רבי
יוסי, אלו עז"א ועז"ל, כמו
שנאמר שהוציא (ר"א דאפ"ל) אותם
הקדוש ברוך הוא מהקדשה
שלמעלה. ואם תאמר, איך יכלו
להתקיים בעולם הזה? אמר רבי
חייא, אלה היו מאותם שכתוב
ועוף יעופף על הארץ. והרי
נאמר שאלה נראים לבני אדם
כמראה שלהם. ואם תאמר, איך
יכלו להתהפך? הרי נאמר
שמתהפכים לכמה גונים.
ובשעה שירדו, התלבשו באויר
העולם ונראו כבני אדם.

ועז"א ועז"ל הללו שמרדו
למעלה והפילים הקדוש ברוך
הוא והתלבשו בארץ והתקיימו
בה, ולא יכלו להתפשט ממנו,
ואחר כף טעו אחר נשות העולם.
ועד היום הזה הם קמים
ומלמדים כשפים לבני אדם,
וקראים בני אלהים, והרי נתבאר.

השלמה מההשמטות (סימן מ"ו)

השלמה מההשמטות (סימן מ"ו)

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי כְּבוֹד וְלֵב הָרִי הֵן אֶחָד
 אֶלֶּא שְׁכַבּוּד נִקְרָא עַל שֵׁם מַעְלָה וְלֵב
 אֶתְקַרֵּי עַל שֵׁם פְּעוּלַת מִטָּה. וְהֵינּוּ כְּבוֹד
 הַשֵּׁם וְהֵינּוּ לֵב הַשָּׁמַיִם. מָאִי נִיהוּ (ישעיה ו')
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ אֶלֶּא כָּל אוֹתָהּ אָרֶץ
 שְׁנַבְרַת בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה כְּנַגַּד
 אָרֶץ יִשְׂרָאֵל מְלֵאָה מִכְּבוֹד הַשֵּׁם וּמָאִי נִינְהוּ
 חֲכָמִים דְּכָתִיב (משלי ג') כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֵלוּ
 וְכָתִיב (תנחומא ג') בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ.

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי, כְּבוֹד וְלֵב
 הָרִי הֵם אֶחָד, אֶלֶּא שְׁכַבּוּד נִקְרָא
 עַל שֵׁם מַעְלָה, וְלֵב נִקְרָא עַל שֵׁם
 פְּעוּלַת מִטָּה, וְהֵינּוּ כְּבוֹד הַשֵּׁם,
 וְהֵינּוּ לֵב הַשָּׁמַיִם. מָה הוּא (ישעיה
 ו') מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ? אֶלֶּא כָּל
 אוֹתָהּ אָרֶץ שְׁנַבְרַת בְּיוֹם
 רֵאשׁוֹן, שֶׁהִיא לְמַעְלָה כְּנַגַּד אָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, מְלֵאָה מִכְּבוֹד הַשֵּׁם,
 וּמָה הֵם? חֲכָמִים, שְׁכַתוּב (משלי
 ג') כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֵלוּ, וְכַתוּב
 (תנחומא ג') בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

וּמָאִי הוּי כְּבוֹד זֶה. מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה
 לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה לוֹ מְטְרוֹנִיתָא בְּחִדְרוֹ
 שְׁכַל חֵיילָיו מִשְׁתַּעֲשָׁעִין בָּהּ וְהֵינּוּ לָהּ בָּנִים
 וּבָאִים כָּל הַיּוֹם לְרֵאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּמְבָרְכִין
 אוֹתוֹ אָמְרוּ לוֹ אַנָּה אֲמַנּוּ אָמַר לָהֶם לֹא תוֹכְלוּ
 לְרֵאוֹתָהּ עֵתָה. אָמְרוּ בְּרוּכָה תְּהֵא בְּכָל מְקוֹם
 שֶׁהִיא. וּמָאִי דְכָתִיב מִמְּקוֹמוֹ מְפָלֵל דְּלִיכָא
 דִּידַע אֶת מְקוֹמוֹ מְשַׁל לְמְטְרוֹנִיתָא שְׁבָאָה
 מִמְּקוֹם רְחוֹק וְלֹא יָדְעוּ מֵאִין בָּאָה עַד שֶׁרָאוּ
 שֶׁהִיא אֲשֶׁת חֵיל נָאָה וְהַגּוֹנָה בְּכָל מַעֲשֵׂיהָ,
 אָמְרוּ זֹאת וְדָאִי מִן הָאוּר גַּלְקָתָה כִּי בְּמַעֲשֵׂיהָ
 הֵאִירָה אֶת הָעוֹלָם. שְׁאַלוּ אוֹתָהּ מֵאִין אַתָּה
 אָמְרָה לָהֶם מִמְּקוֹמִי אָמְרוּ אִם פֶּן גְּדוּלִים
 אֲנִישֵׁי מְקוֹמְךָ בְּרוּכָה תִּהְיִי וּמְבוֹרָךְ מְקוֹמְךָ.

וְכִי אֵין כְּבוֹד יְיָ אֶחָד מְצַבְאוֹתָיו
 לֹא גֵרַע, אֶלֶּא מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר
 דּוּמָה, לְאִישׁ שֶׁהִיָּה לוֹ גֵן נָאָה וְחוּץ לְגֵן בְּקֵרוֹב
 מִמָּנוּ חֲתִיכַת שְׂדֵה. וְאִם הַשְּׂקָה הֵגֵן בְּתַחֲלַת
 שְׁקִיּוֹתוֹ הִלְכוּ לָהֶם הַפְּמִים עַל פֶּל הַגֵּן. אַךְ
 אוֹתָהּ חֲתִיכָה שֶׁל שְׂדֵה שֶׁהִיא אֵינָה דְבוּקָה, אַךְ
 עַל פִּי שֶׁהַפֵּל אֶחָד הוּא לְפִיכַךְ פֶּתַח לָהּ מְקוֹם
 וְהַשְּׂקָה לָהּ לְבִדְדָה. (עד כאן מההשמטות)

אָמַר רַבִּי רְחוּמַאי כְּבוֹד וְלֵב הָרִי הֵן אֶחָד
 אֶלֶּא שְׁכַבּוּד נִקְרָא עַל שֵׁם מַעְלָה וְלֵב
 אֶתְקַרֵּי עַל שֵׁם פְּעוּלַת מִטָּה. וְהֵינּוּ כְּבוֹד
 הַשֵּׁם וְהֵינּוּ לֵב הַשָּׁמַיִם. מָאִי נִיהוּ (ישעיה ו')
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ אֶלֶּא כָּל אוֹתָהּ אָרֶץ
 שְׁנַבְרַת בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה כְּנַגַּד
 אָרֶץ יִשְׂרָאֵל מְלֵאָה מִכְּבוֹד הַשֵּׁם וּמָאִי נִינְהוּ
 חֲכָמִים דְּכָתִיב (משלי ג') כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֵלוּ
 וְכָתִיב (תנחומא ג') בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ.

וּמָאִי הוּי כְּבוֹד זֶה. מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה
 לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה לוֹ מְטְרוֹנִיתָא בְּחִדְרוֹ
 שְׁכַל חֵיילָיו מִשְׁתַּעֲשָׁעִין בָּהּ וְהֵינּוּ לָהּ בָּנִים
 וּבָאִים כָּל הַיּוֹם לְרֵאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּמְבָרְכִין
 אוֹתוֹ אָמְרוּ לוֹ אַנָּה אֲמַנּוּ אָמַר לָהֶם לֹא תוֹכְלוּ
 לְרֵאוֹתָהּ עֵתָה. אָמְרוּ בְּרוּכָה תְּהֵא בְּכָל מְקוֹם
 שֶׁהִיא. וּמָאִי דְכָתִיב מִמְּקוֹמוֹ מְפָלֵל דְּלִיכָא
 דִּידַע אֶת מְקוֹמוֹ מְשַׁל לְמְטְרוֹנִיתָא שְׁבָאָה
 מִמְּקוֹם רְחוֹק וְלֹא יָדְעוּ מֵאִין בָּאָה עַד שֶׁרָאוּ
 שֶׁהִיא אֲשֶׁת חֵיל נָאָה וְהַגּוֹנָה בְּכָל מַעֲשֵׂיהָ,
 אָמְרוּ זֹאת וְדָאִי מִן הָאוּר גַּלְקָתָה כִּי בְּמַעֲשֵׂיהָ
 הֵאִירָה אֶת הָעוֹלָם. שְׁאַלוּ אוֹתָהּ מֵאִין אַתָּה
 אָמְרָה לָהֶם מִמְּקוֹמִי אָמְרוּ אִם פֶּן גְּדוּלִים
 אֲנִישֵׁי מְקוֹמְךָ בְּרוּכָה תִּהְיִי וּמְבוֹרָךְ מְקוֹמְךָ.

וְהַשְּׂקָה לָהּ לְבִדְדָה. (עד כאן מההשמטות)

אֶחָד הוּא, לְפִיכַךְ פֶּתַח לָהּ מְקוֹם וְהַשְּׂקָה אֶתָּה לְבִדְדָה: ע"כ מההשמטות.

וַיֹּאמֶר ה' אִמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר
בְּרַאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. רַבִּי
יוֹסִי פָתַח, (ישעיה נה) כִּי לֹא
מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם.

בא ראה, כְּשֶׁבֶן אָדָם רוֹצֵה לְנַקֵּם
מֵאֲחֵר, הוּא שׁוֹתֵק וְלֹא אוֹמֵר
דְּבַר. שָׁאֵם יוֹדִיעַ לוֹ, הֵהוּא יִשְׁמַר
וְלֹא יוֹכֵל לוֹ. אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא עוֹשֶׂה כֵן, לֹא עוֹשֶׂה דִין
בְּעוֹלָם עַד שֶׁמְכַרְזֵי וּמוֹדִיעַ לָהֶם
פַּעַם פַּעַמִּים וְשָׁלַשׁ, כִּי אֵין מִי
שְׂיִמְחָה בְּדוֹ שְׂיִאמַר לוֹ מָה
עֲשִׂיתָ, וְלֹא יִשְׁמַר מִמֶּנּוּ וְלֹא יוֹכֵל
לְעַמְד לִפְנָיו.

בא ראה, וַיֹּאמֶר ה' אִמְחָה אֶת
הָאָדָם אֲשֶׁר בְּרַאתִי מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה. הוֹדִיעַ לָהֶם עַל דִּי נַח
וְהַתְּרָה בָּהֶם פַּמָּה פַּעַמִּים וְלֹא
שָׁמְעוּ. אַחֵר שָׁלַא שָׁמְעוּ, הִבִּיא
עֲלֵיהֶם דִּין וְהֶאֱבִיד אוֹתָם מֵעַל
פְּנֵי הָאָרֶץ.

בא ראה מה כתוב בנח, וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנֵנו
מִמַּעַשְׁנוֹ. [למה כאן לאמר, ולמה זה? אלא
לאמר - זו האשה זה - זה צדיק. רמז שהקדוש ברוך
הוא קרא לנח, נחמת הארץ. לאמר, מה זה לאמר?
אלא מקום זה קורא לו נח, ומיהו? ארץ הקדושה.
לאמר זה ינחמנו, עשה אותו הקדוש ברוך הוא
למשה כדגמא עליונה. כתוב כאן זה ינחמנו וכתוב
שם (ישעיה כה) זֶה ה' קוֹיְנוּ לוֹ. אֲשֶׁר י
חֹתְמַת הַמֶּלֶךְ הַעֲלִינוּהָ לְהִיּוֹת
רְשׁוּמִים בְּשְׁמוֹ, וְהוּא שֵׁם שְׁמוֹת
בְּאָרֶץ כְּרַאֲוִי. כְּתוּב וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ נֹחַ, וְכְתוּב (בראשית כה) וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ יֶעֱקֹב. למה לא כתוב את? אלא שם דרבה
[אחת], וְכֵן דְּרַגְהָ אַחֲרַת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ו) וְאָרְאָה אֶת ה'. וְאָרְאָה ה'
לֹא כְּתוּב אֵלָּא אֶת ה'. גַּם כֵּן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יֶעֱקֹב -
דְּרַגְתּוֹ מִשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לוֹ יֶעֱקֹב. אֲבָל
כֵּן אֵ"ת - לְהַכְלִיל אֶת הַשְּׂכִינְתָּא.

מאיפה היה יודע? אלא בשעה
שהקדוש ברוך הוא קלל את העולם, שכתוב ארורה האדמה בעבורך, אמר אדם לפני הקדוש
ברוך הוא: רבוננו של עולם, עד מתי יהיה העולם בקללה? אמר לו: עד שיולד לך בן מהול

וַיֹּאמֶר יי אִמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בְּרַאתִי מֵעַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה. רַבִּי יוֹסִי פָתַח (ישעיה נה) כִּי
לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם.

הוא חזי, כד בר נש פְּעִי לְנִקְמָא מֵאֲחֵרָא
שְׁתִּיק וְלֹא אָמַר מִיָּדִי. דְּאִילוּ אוֹדְעִיה
יִסְתַּמֵּר וְלֹא יִכִּיל לֵיהּ. אֲבָל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לֹא הָכִי עֲבִיד. לֹא עֲבִיד דִּינָא בְּעִלְמָא עַד
דְּאֲכַרְזֵי וְאוֹדַע לְהוּ זְמַנָּא תְּרִין וְתַלְתָּא. בְּגִין
דְּלֹא אִיתָאֵי דִימְחֵי בִּידֵיהּ דִּיִּימָא לֵיהּ מָה
עֲבַדְתָּ וְלֹא יִסְתַּמֵּר מִנֵּיהּ וְלֹא יִכִּיל לְקִימָא
קַמֵּיהּ.

הוא חזי, וַיֹּאמֶר יי אִמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר
בְּרַאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. אוֹדַע לוֹן עַל
דְּאֵ דְנַח וְאִתְרִי בְּהוֹן כְּמָה זְמַנִּין וְלֹא שָׁמְעוּ.
כְּתוּב דְּלֹא שָׁמְעוּ, אִיִּתִּי עֲלֵיהוֹן דִּינָא וְאוֹבִיד
לוֹן מֵעַל אִפִּי אֶרְעָא.

הוא חזי, מה כתיב ביה בנח וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ
(ס' א) נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנֵנוּ מִמַּעַשְׁנוֹ. (זה

מקומו בדרג ס' ובתוס' בהגהת האר"י) (ס"א אמאי הקא לאמר. ואמאי זה.
אלא לאמר דא איתתא. זה דא צדיק. רמז דקדשא ברוך הוא קרא ליה לנח
נייהא דארעא. לאמר. קאי לאמר. אלא אחר דא קרי ליה נח וכאן איהו
ארעא קדושה. לאמר זה ינחמנו עבד ליה קדשא ברוך הוא לתתא כגוונא
עילאה. כתיב הקא זה ינחמנו וכתוב התם (ישעיה כה) זה יי קוינו לו. וכאין
אנון צדיקניא דרשימין ברשימו דגושפנקא דמלכא עילאה למתו בשמיה
רשימין. ואיהו שני שמהו בארעא כדקא יאות. כתיב ויקרא את שמו נח,
וכתיב, (בראשית כה) ויקרא שמו יעקב. אמאי לא כתיב את. אלא התם
דרגא (תרא) והקא דרגא אחרא. כמה דאת אמר (ישעיה ו) וארא את ה'.
ואראה יי לא כתיב אלא את ה'. איהו הקא ויקרא שמו יעקב דרגא דליה
קדשא ברוך הוא ממש קרי ליה יעקב. אבל הכא א"ת, לאכללא שכניתא).

מנא הוה ידע. אלא בשעתא דלייט קדשא
ברוך הוא עלמא דכתיב ארורה

האדמה בעבורך. אמר אדם קמי (דף נח ע"ב)

קדשא ברוך הוא, רבוננו של עולם עד מתי

כמותך. והיו מחכים עד שעה שגולד נח. וכיון שגולד, ראה אותו מהול רשום באות הקדש, וראה שכינה דבוקה עמו, ואז קרא את שמו על מה שעשה אחר כך.

בתורה לא היו יודעים לזרע ולקצר ולחרש, והיו עושים עבודת האדמה בידיהם. כיון שבא נח, התקין אמונת להם וכל הפלים שצריכים לתקן את האדמה לעשות פרות. זהו שכתוב זה ונחמנו מפעשנו ומעצבון דינו מן האדמה. שהוא הוציא את הארץ ממה שהתקללה שהיו זורעים חטים - וקוצרים קוצים ודרדרים. ולכן כתוב איש האדמה.

רבי יהודה אמר, איש האדמה, כמו שנאמר (רות א) איש נעמי. משום שנקרא צדיק והוציא את הארץ בקרבן שעשה ממה שהתקללה, שכתוב לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם. ולכן נקרא איש האדמה, ועל זה קרא לו שם על מה שביא.

רבי יהודה פתח, (תהלים מז) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. פסוק זה הקימוהו ונתבאר. אבל לכו חזו וגו' (נח זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הניד לי. במעשי הקדוש ברוך הוא נגלמה נבואה עליונה לבני אדם. אשר שם שמות בארץ - שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל) (והוא לשון שמות). שאלו היו מפעלות יו"ד ה"א וא"ו ה"א - שם קיום בארץ, אבל משום שהיו מפעלות השם של אלהים - שם שמות בארץ. אמר לו רבי חייא, פעת התעוררת לזה? לא כך אני אמרתי לו, משום שבין שם זה ובין שם זה הכל הוא שבת. אבל אני אמרתי לו כמו שהעירו

יהא עלמא בלטיותא. אמר ליה עד דיתיליד לך בן מהול פגוונא דילך. והווי מחפאן עד שעתא דאתיליד נח. וכיון דאתיליד חמא ליה גזיר רשים באת קדישא. וחמא שכינתא מתדבקא בהדיה. פדין קרא שמייה על מה דעביד לבתר.

בןדמיותא לא הוו ידעי למזרע ולמחצד ולמחרש והווי עבדי פולחנא דארעא בידייהו. כיון דאתא נח אתקין אומנותא להו וכל מאנין דצריכין לתקנא ארעא למעפד פירין. הקא הוא דכתיב זה ונחמנו מפעשנו ומעצבון דינו, מן האדמה. דאיהו אפיק ארעא ממה דאתלטייא. דהווי זרעין חטין וקצרין גובין ודרדרין. ובגייני כך כתיב איש האדמה.

רבי יהודה אמר איש האדמה כמה דאת אמר, (רות א) איש נעמי. בגין דאקרי צדיק ואפיק לה לארעא בקרבנא דעבד ממה דאתלטייא דכתיב לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם. ובגין דא אקרי איש האדמה. ועל דא קרא ליה שמא על מה דייתי.

רבי יהודה פתח (תהלים מז) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל לכו חזו וגו'. (פאי חזו כמה דאת אמר, (ישעיה כא) חזות קשה הניד לי. בעובדיו דקדשא ברוך הוא אהגלי נבואה עלאה לבני נשא. אשר שם שמות בארץ. שמות ודאי דהא שקא גרים לבלא) (והוא לשון שמות) דאלו הוו מפעלות יוד הא וואו הא שם קיום בארץ, אבל בגין דהווי מפעלות שמא דאלהים שם שמות בארץ. אמר ליה רבי חייא השתא אתערת להאי לאו, אנא הכי אמינא ליה. בגין דבין שמא דא ובין שמא דא כלא הוא שבחא.

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתים פסיה לא ימוש ומפיה זרעה זרעה זרעה זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שצמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֵה אֱלֹיו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֵה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

"הראנו בבנינו שמהנו בתקוננו"

